

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

ONE-Dyas B.V.
t.a.v. de directie
UNStudio, 7th floor
Parnassusweg 815
1082 LZ Amsterdam

Datum 20 juni 2024
Betreft Seismisch onderzoek N4M6

**Directoraat-generaal Natuur
en Visserij**
Cluster Natuurvergunningen

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6011 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door

[REDACTED]
T [REDACTED]
[REDACTED]

Ons kenmerk
DGNV-NV / 59159535
ZK-00000 50559

Besluit

Geachte heer, mevrouw,

Op 4 februari 2019 heeft u een aanvraag ingediend voor een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor een 3D seismisch onderzoek in de mijnbouwblokken N4 en M6 op het Nederlands Continentaal Plat (NCP).

ONE-Dyas wil het gebied van de offshore mijnbouwblokken N4 en M6 verder op de aanwezigheid van mogelijk gasvoerende structuren (ook bekend als "prospects") onderzoeken. Om deze prospects te kunnen onderzoeken is ONE-Dyas voornemens om een 3D seismisch onderzoek uit te voeren in en rond deze mijnbouwblokken, gedeeltelijk in de territoriale zee en op het Nederlands Continentaal Plat (NCP). Het onderzoeksgebied grenst aan het Duitse Continentaal Plat omdat één van de prospects op de grens van Nederland en Duitsland ligt.

Het onderzoek zal gedurende maximaal 27 dagen plaatsvinden in 2024 of 2025, maar niet in de periode tussen 1 mei en 1 september.

Procedure

Bij brief van 30 mei 2023 heeft u uw aanvraag gewijzigd. Daarbij heeft u gevoegd een nadere effectanalyse, opgesteld door Royal HaskoningDHV, die ik beschouw als de passende beoordeling (hierna: de PB) en een aanvulling op de passende beoordeling, betreffende stikstof. Voorts een aantal bijlagen.

De wijziging van uw aanvraag is van zodanige aard dat ik de aanvraag van 30 mei 2023 als de te beoordelen aanvraag heb beschouwd.

Op 23 augustus 2023 heb ik u aanvullende vragen gesteld en de behandeling opgeschort. Vervolgens heeft u bij brief van 23 november 2023 antwoord gegeven op die vragen. Daarbij heeft u een aantal bijlagen gevoegd, ook heeft u naar aanleiding van aanpassingen in AERIUS de eerdere memo stikstofdepositie en

daarbij behorende berekeningen aangepast en vervangen. Ik heb deze meest recente stukken beoordeeld. U heeft voorts bij bericht van 13 maart 2024 geantwoord op aanvullende vragen en twee aanvullende documenten aangeleverd.

De aanvraag is gedaan voordat de Omgevingswet in werking is getreden, derhalve is op deze aanvraag de Wnb van toepassing.

Op deze aanvraag is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, zoals opgenomen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), van toepassing. Het besluit tot toepassing is gepubliceerd in de Staatscourant van 24 december 2021, stcrt-2021-50392.

Het ontwerpbesluit is bekend gemaakt in de Staatscourant van 15 april 2024.

Het ontwerpbesluit heeft van 16 april 2024 tot en met 28 mei 2024 ter inzage gelegen. Hierop zijn twee zienswijzen ontvangen. In de als bijlage bij onderhavig besluit gevoegde Nota van Antwoord zijn deze zienswijzen weergegeven inclusief mijn reactie daarop.

Besluit

Ik besluit om u op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb de gevraagde vergunning te verlenen.

In dit besluit vindt u de inhoudelijke overwegingen die daaraan ten grondslag liggen. De aanvraag en de bijlagen maken onderdeel uit van dit besluit.

1. AANVRAAG

1.1. Onderwerp

De vergunning is aangevraagd voor een seismisch onderzoek met als doel de geologische en geofysische eigenschappen van de ondergrond in kaart te brengen. Het seismisch onderzoek wordt uitgevoerd met eSource airguns type C als geluidsbron.

Airguns bevatten samengeperste lucht. Als die samengeperste lucht plotseling wordt vrijgelaten ontstaat een geluidsgolf die zich door het zeewater en de zeebodem voortplant tot in de diepe ondergrond. De door de ondergrond teruggekaatste geluidsgolven worden door meerdere streamers, die achter het schip hangen, opgevangen. Streamers zijn vuistdikke, kilometerslange slangen waarin hydrofoons (onderwatermicrofoons) zijn ingebouwd die het geluid opvangen. De gegevens uit de streamers worden met behulp van computermodellen omgezet in een opbouw van de diepe ondergrond van een bepaalde locatie. Door het uitzenden van meerdere korte geluidspulsen tijdens een vaarttocht wordt van het gehele afgelegde traject de bodem in kaart gebracht.

De eSource airgun is een door bandbreedte gecontroleerde seismische bron die speciaal is ontworpen om hoge frequenties (hoger dan 200-300 Hz) te

onderdrukken, terwijl de lage frequenties die essentieel zijn voor de seismische beeldkwaliteit, behouden blijven.

DGNV-NV / 59159535

Het onderzoek wordt uitgevoerd deels in de territoriale zee en deels in de Exclusieve Economische Zone van Nederland en betreft de mijnbouwblokken N4 en M6. Vanwege de ondergrondse structuur dient reeds in blok M9 en N7 het seismische onderzoek aan te vangen. De waterdiepte van het projectgebied varieert van circa 20 m tot 33 m. Het onderzoeksgebied heeft een oppervlak van ongeveer 637 km². De afstand tot de Duitse grens is ongeveer 2 km. Het onderzoeksgebied ligt niet in een Natura 2000-gebied, maar door middel van externe werking kunnen effecten van het onderzoek reiken tot in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden, gelegen zowel in Nederland als in Duitsland. De kortste afstand tot de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone (NL), Waddenzee (NL), Borkum-Riffgrund (DE) en Niedersächsisches Wattenmeer (DE) is respectievelijk 6 km, 15 km, 2 km en 3,5 km.

Een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteit blijkt uit de gewijzigde aanvraag, de PB en de bijlagen daarbij.

1.2. Bevoegdheid

Op basis van artikel 1.3, lid 5 van de Wnb en de artikel 1.2 en 1.3, subonderdeel b. onder 3°, van het Besluit natuurbescherming ben ik bevoegd om te beslissen op uw vergunningaanvraag. De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

1.3. Vergunningplicht

De aangevraagde activiteit kan, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Waddenzee, Duinen Schiermonnikoog, Duinen Ameland, Borkum-Riffgrund (D) en Niedersächsisches Wattenmeer (D) significante gevolgen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Daarom geldt een vergunningplicht op grond van artikel 2.7, lid 2 van de Wnb.

1.4. Beoordeling van projecten

1.4.1. Project met mogelijk significante gevolgen

De activiteit waarvoor een vergunning wordt aangevraagd is een project in de zin van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb omdat het, afzonderlijk of in cumulatie met andere plannen of projecten, kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied.

1.4.2. Passende beoordeling

Voor een project dat afzonderlijk of in cumulatie kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen, kan alleen een vergunning verleend worden als de aanvrager een PB heeft overgelegd, waaruit zonder

redelijke wetenschappelijke twijfel kan worden geconcludeerd dat het project niet zal leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden. De PB moet rekening houden met de instandhoudingsdoelstellingen van de gebieden. De PB biedt de grondslag voor de vaststelling van de aard en omvang van de gevolgen of de cumulatieve gevolgen en de manier waarop in mitigatie van die gevolgen is voorzien. De met de aanvraag meegezonden PB toetst de effecten aan de instandhoudingsdoelstellingen uit de aanwijzingsbesluiten van de betrokken Natura 2000-gebieden.

1.5. Beleid

Op 19 juni 2021 is het "Onderhandelaarsakkoord voor de Noordzee" (Noordzeeakkoord) aangeboden aan de Tweede Kamer. Dit akkoord omvat afspraken tussen het Rijk en stakeholderpartijen over keuzes en beleid gericht op de balans in activiteiten en ecologie op de Noordzee tot en met 2030. Over 3D seismisch onderzoek zijn er bij punt 5.15 de volgende punten opgenomen:

- Bij het eerstvolgende 3D seismisch onderzoek wordt gelijktijdig een gezamenlijk onderzoeksprogramma opgezet voor het verzamelen van informatie over de minimale geluidsniveaus die nodig zijn om de benodigde informatie over de opsporing en winnen van koolwaterstoffen te verkrijgen, op kosten van de olie- en gasector.
- De bruinvissen zijn extra kwetsbaar voor verstoring tijdens het voortplantingsseizoen, ongeveer tussen 1 mei en 1 september. Partijen spreken af dat de olie- en gasector voorlopig zoveel mogelijk buiten deze voortplantingsperiode de 3D seismische onderzoeken laat uitvoeren.
- De airguns die weinig hoge frequenties uitzenden worden waar mogelijk gebruikt voor 3D seismisch onderzoek.

1.6. Duitse gebieden

Op grond van het beginsel van Unietrouw, zoals verwoord in artikel 4, derde lid, van het Verdrag van de Europese Unie, dient het bevoegd gezag, indien een project significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden in een andere lidstaat, die lidstaat zo spoedig mogelijk te informeren over het voornemen tot vergunningverlening voor dit project.

Het Nederlandse bevoegde gezag kan alleen een vergunning verlenen, indien het tevens de zekerheid heeft gekregen dat het project de natuurlijke kenmerken van de buiten Nederland gelegen Natura 2000-gebieden niet aantast.

2. BEOORDELING

2.1 Afbakening

Gebieden

Onderzocht is of de aangevraagde activiteit tot effecten kan leiden op de beschermde natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden:

Noordzeekustzone, Waddenzee, Duinen van Schiermonnikoog, Duinen van Ameland, Borkum-Riffgrund (D), en Niedersächsisches Wattenmeer (D).

DGNV-NV / 59159535

Gevolgen

Voor de beoordeling van de gevolgen inventariseert de PB welke in redelijkheid denkbare typen gevolgen kunnen optreden. Het betreft effecten van onderwatergeluid en bovenwaterverstoring. Voorts is gekeken naar stikstofemissie en -depositie op de duingebieden van Schiermonnikoog en Ameland. Voor bovenwaterverstoring geldt dat op voorhand significante effecten zijn uitgesloten.

Natuurwaarden

De PB bevat een overzicht van de beschermde natuurwaarden van de Nederlandse en Duitse gebieden.

De beschermde natuurwaarden en de relevante instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Nederlandse Natura 2000-gebieden staan voorts vermeld op www.natura2000.nl.

In de Duitse gebieden zijn deels dezelfde soorten en habitattypen aangewezen als in de Nederlandse gebieden. Zo is de bruinvis aangewezen met een instandhoudingsdoelstelling in de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Borkum-Riffgrund.

Conclusie afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied en de inventarisatie van mogelijke gevolgen van het project op de natuurwaarden in de PB op een juiste wijze hebben plaatsgevonden. Hieronder volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals die is neergelegd in de bij de aanvraag gevoegde PB.

2.2. Verstoring door onderwatergeluid en drukgolven

Zeezoogdieren als bruinvissen en zeehonden zijn gevoelig voor (een deel van de) frequentie die gebruikt wordt bij seismisch onderzoek. De bruinvis heeft een gehoorbereik van ongeveer 10.000 tot 150.000 Hz. Gewone en grijze zeehond horen het best bij frequenties tussen ongeveer 1.000 en 30.000 Hz. De gehoordrempel bij bruinvis is lager dan bij de zeehonden, wat betekent dat de bruinvis in zijn optimale gehoorgebied gevoeliger is voor geluid dan zeehonden. Zeezoogdieren foerageren en communiceren voor een belangrijk deel door middel van geluid.

Voor het bepalen van effecten van onderwatergeluid op zeezoogdieren is een redeneerlijn opgesteld (TNO, 2015). De redeneerlijn is opgenomen in het kader van de uitrol van windenergie op zee: Kader Ecologie en Cumulatie (KEC). Deze redeneerlijn legt de focus op effecten die bij de aanleg van windturbines op de Noordzee (via heien) aan de orde zijn. Om de effecten van het onderwatergeluid dat bij seismisch onderzoek vrijkomt te bepalen, wordt aangesloten bij de methodiek van het KEC dat voor heien is uitgewerkt. Op onderdelen wordt het echter wel aangepast, omdat het seismisch onderzoek en heien niet een op een vergeleken kunnen worden.

Een airgun geeft geluid in verschillende frequenties af om de bodemlagen in beeld te brengen. De sterkte van dit geluid kan gemodelleerd worden, zodat de geluidverspreiding in ruimte (afstand van bron) bepaald kan worden. ONE-Dyas heeft besloten het volume van de airgun (standaard meer dan 3000 Cu in) terug te brengen tot net iets meer dan 1000 Cu in.

DGNV-NV / 59159535

Verder heeft ONE-Dyas WaterProof gedetailleerde berekeningen laten maken van de geluidverspreiding van verschillende typen eSource airguns met een maximaal volume van 1049 Cu in. Voor deze berekeningen is data gebruikt van een pre-survey verificatie proef die in maart 2022 is uitgevoerd door ONE-Dyas en WaterProof.

Op basis van de te verwachte vaarlijnen is de oppervlakte berekend van het gebied van één dag. Het verstoringsoppervlak voor de bruinvis (140 dB) is 1.560 km². Het verstoringsoppervlak voor zeehonden (145 dB) is 1.157 km². Elke dag van het seismisch onderzoek zal er een ander gedeelte van het gebied belast worden.

Maatregelen

Voor dit onderzoek wordt als er van west naar oost gevaren gebruik gemaakt van een soft start. De vaarrichting van oost naar west begint met de kleinste airgun (125 Cu in), wat vergelijkbaar is met een soft start. Daarnaast zal ONE-Dyas tijdens dit onderzoek gebruik maken van andere maatregelen: MMO (Marine mammal observers) en een PAM (Passive Acoustic Monitoring). Deze maatregelen hebben als doel om alle zeezoogdieren die in de nabijheid van het schip zijn te verjagen en te voorkomen dat de airguns op vol vermogen zijn als er nog zeezoogdieren in de nabijheid van het schip worden waargenomen. MMO-ers kunnen zeezoogdieren (met behulp van PAM) tot 500 meter van het schip waarnemen, zodat met de standaard maatregelen het optreden van permanente gehoorschade met zekerheid kan worden voorkomen en tijdelijke gehoorschade bij zeedieren zoveel mogelijk wordt geminimaliseerd.

Door het toepassen van een soft start, MMO-ers en PAM kan worden uitgesloten dat er zich zeezoogdieren binnen 500 meter van de geluidsbron bevinden. Op deze manier kan uitgesloten worden dat gehoorschade optreedt bij bruinvissen, omdat ze het gebied verlaten.

OneDyas duidt deze maatregelen aan als standaardmaatregelen. Evenwel worden deze maatregelen, evenals het inzetten van de eSource airguns op de in de PB beschreven wijze als vergunningsvoorwaarden opgelegd.

Daarbij wordt ook opgelegd dat in zones dichtbij Natura 2000-gebieden Borkum Riffgrund en Noordzeekustzone een kleiner volume airgun wordt toegepast, op de wijze zoals blijkt uit de kaart van het onderzoeksgebied in de PB (figuur 2-3).

One-Dyas heeft in antwoord op aanvullende vragen aangegeven bereid te zijn een ADD (Acoustic Deterrent Device) toe te passen tijdens de soft start.

Borkum-Riffgrund

Het verstoringsoppervlak komt in het Duitse Natura 2000-gebied Borkum-Riffgrund en heeft een overlap van 32 km² met dat gebied, wat overeenkomt met 5,12% van het Borkum-Riffgrund. Dat is minder dan de 10% die volgens Duitse regelgeving is toegestaan.

DGNV-NV / 59159535

Voor H1110 Permanent overstroomde zandbanken wordt aangenomen dat er schade aan bodemdieren kan optreden bij een geluidsniveau van 168 dB. Dit niveau wordt niet gehaald in de gebieden waar dit habitatype gevonden kan worden. Voor H1170 Riffen van de open zee geldt een geluidsnorm van 140 dB, ook dit niveau wordt niet gehaald in de gebieden waar dit habitatype voorkomt. Voor de bruinvis geldt een geluidsnorm van 160 dB, deze wordt niet overschreden in Duitse wateren. Wel wordt er een oppervlakte van 32,03 km², wat overeenkomt met 5,12%, gedurende maximaal 30 dagen belast met geluid van 140 dB of hoger. Dit is ruim onder de grens van 10% van het gebied dat hiermee belast mag worden. Ook voor de fint wordt geen effect verwacht. Er zijn geen significant negatieve effecten te verwachten op de doelstellingen in het Borkum-Riffgrund.

Voor de bruinvis geldt in Borkum-Riffgrund een instandhoudingsdoelstelling van 51 tot 100 individuen. In 2014 zijn 320 bruinvissen geteld, dit is ruim boven de instandhoudingsdoelstelling. Wanneer het geluidsniveau op 750 m wordt berekend, wordt bij de eSource van 1049 Cu in de 160 dB geluidsnorm overschreden met 1,1 dB. Echter is de dichtstbijzijnde airgun punt van de 1049 eSource airgun gelegen op meer dan 10 km van de Duitse grens. Daardoor is fysieke schade uitgesloten. In Borkum-Riffgrund wordt 32,03 km² door het seismische onderzoek belast met geluid van 140 dB of meer. Daarmee wordt 5,12% van het totale Natura 2000-gebied verstoord. Dit is ruim onder de grens van 10%. Er is dus sprake van een tijdelijke afname van het leefgebied van de bruinvis in Borkum-Riffgrund. De kwaliteit van het leefgebied neemt eveneens tijdelijk af, vergelijkbaar met de afname van het oppervlak van het leefgebied. Maar daarmee zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

Voor zeehonden en vissen is in de Duitse wetgeving geen geluidsnorm of grenswaarde voor oppervlakte verstoord gebied aangegeven. Zeehonden zijn minder gevoelig voor onderwatergeluid dan bruinvissen, zodat significant negatieve effecten zijn uitgesloten. Voor de fint geldt dat uit eerder Duits onderzoek is gebleken dat seismisch onderzoek geen effect had.

Noordzeekustzone

In de PB wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van significant negatieve effecten van het seismisch onderzoek van ONE-Dyas op de instandhoudingsdoelen van de bruinvis in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Weliswaar vindt er verstoring plaats, maar gelet op onder meer de behoudsdoelstelling voor de populatie, de genoemde maatregelen, de tijdelijkheid van het project, de mogelijkheid voor de bruinvissen om zich te verplaatsen naar de directe omgeving en de veerkracht van de populatie, wordt deze conclusie voldoende onderbouwd.

In de PB wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van significant negatieve effecten van het seismisch onderzoek van ONE-Dyas op de instandhoudingsdoelen van de gewone en grijze zeehond in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone.

Ik onderschrijf die conclusie nu de populatietrend van de gewone en grijze zeehond stabiel is. Daarnaast is het gebied een verstoord gebied doordat er twee grote scheepvaartroutes door het seismische onderzoeksgebied lopen. Daarmee kan aangenomen worden dat de gewone en grijze zeehond tijdens het seismische onderzoek in lage aantallen aanwezig zijn.

In de PB wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van significant negatieve effecten van het seismisch onderzoek van ONE-Dyas op de instandhoudingsdoelen van de zeeprik, rivierprik en fint in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Deze vissen hebben een landelijke staat van instandhouding die zeer ongunstig, danwel matig ongunstig is. Voor deze vissen zijn geen kwantitatieve dichtheden bekend op de locatie van het projectgebied. Op basis van de verspreidingsgegevens zijn er in het plangebied geen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de vissoorten aanwezig. De dichtheden waarin de vissoorten voorkomen op open zee is laag. Ze zijn minder gevoelig voor geluid dan zeezoogdieren. Door de maatregelen kunnen ze zich verplaatsen naar gebieden waar minder versturende activiteiten aanwezig zijn. Ik onderschrijf deze conclusies.

2.3. Stikstofdepositie

Tijdens de werkzaamheden zullen drie schepen gedurende ongeveer een maand binnen het plangebied varen. De emissies als gevolg van de inzet van de schepen kunnen zorgen voor een toename in stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden aan de Nederlandse kust.

Er is sprake van maximale tijdelijke toenames variërend tussen 0,01 en 0,02 mol N/ha/j op overbelaste habitattypen en leefgebieden van soorten in Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog en Duinen Ameland.

Voor de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone kunnen significant negatieve effecten wel op voorhand worden uitgesloten, omdat er ook inclusief het projecteffect geen sprake is van een (naderende) overschrijding van de KDW.

Er zijn twee saldogevende bedrijven gevonden in de vorm van melkveehouderijen. Er is sprake van een koopovereenkomst en een leaseovereenkomst. Met de emissie van de saldogevende bedrijven is een nieuwe berekening uitgevoerd waarbij rekening is gehouden met de rekenregels ten aanzien van externe saldering (dus afoming). Inclusief saldering wordt er geen depositie berekend.

Bij de stukken bevindt zich onder meer een beoordeling melding activiteitenbesluit van de gemeente Noardeast Fryslan betreffende het intrekken van ammoniakrechten voor een perceel aan de Tibsterwei in Ie. Daar gaat om 27 dierplaatsen van A1.110. Deze bevindt zich op minder dan 25 kilometer van de duinen van Schiermonnikoog.

Voorts is er sprake van een veehouderij in Ballum (Ameland), waarvan de rechten geleased worden. Daar gaat het om 15 dierplaatsen van A1.110.

De natuurvergunning mag niet eerder in gebruik worden genomen dan nadat de saldo-ontvanger bij het bevoegd gezag heeft gemeld dat de activiteit is gestaakt. Bij leasen gaat het om tijdelijk staken. Er moet wel blijken dat dit leasen ook publiekrechtelijk is geborgd, hierover is een voorschrift opgenomen.

Aanvrager heeft desgevraagd bevestigd dat de provincie bereid is om de vergunning van de saldogever tijdelijk te beperken. Dit wordt gedaan door het opnemen van een voorschrift dat het te houden aantal dieren tijdelijk verlaagt. De gewijzigde vergunning zal gelden voor twee jaar vanaf het onherroepelijk worden van de vergunning voor het 3D seismisch onderzoek.

Door de zeer beperkte tijdelijke depositie had aanvrager mogelijkwerwijs kunnen kiezen voor een ecologische beoordeling. Aanvrager kiest evenwel voor extern salderen. Door het afkomen bij extern salderen is de situatie voor stikstofgevoelige habitats na extern salderen gunstiger dan daarvoor.

Door aanvrager is in een memo onderbouwd dat additionaliteit geborgd is. De motivering waarom een mitigerende maatregel in de passende beoordeling kan worden betrokken, is toegesneden op de instandhoudingsdoelstellingen en de staat van instandhouding van de habitattypen en leefgebieden van soorten waarvoor de externe saldering wordt toegepast en de maatregelen die worden ingezet om die instandhoudingsdoelstellingen te halen. In de memo is beschreven dat er sprake is van een blijvend dalende trend in stikstofdepositie op deze gebieden en voorts is beschreven welke andere maatregelen zijn en worden genomen om de stikstofdepositie te beperken. Gelet op de beperkte depositie en de beperkte duur van de activiteit is dat in dit geval voldoende onderbouwd.

2.4. Cumulatie

Bij vergunningverlening voor een project moet een beoordeling plaatsvinden van de cumulatieve gevolgen als het project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten, significante gevolgen kan hebben voor de desbetreffende Natura 2000-gebieden. Een vergunning kan alleen verleend worden als het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten geen significante gevolgen heeft.

Ik heb hiervoor al geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteit zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het betrokken Natura 2000-gebieden of een significant verstrend effect kan hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen.

In de PB is onderzocht bij welke projecten cumulatie van effecten zou kunnen optreden. Cumulatie zou kunnen optreden in de vorm van drukfactor onderwatergeluiden projecten zoals gaswinning, zandwinning en windparken en een ander seismisch onderzoek. Er is gekeken naar cumulatie met de projecten gasproductieplatform N05-A ONE-Dyas; Viking Link kabel; Zandwinning; Windparken: Nederland en Duitsland.

Voor N05-A zal het heien niet gelijktijdig met dit seismisch onderzoek plaatsvinden. De Viking Link kabel bevindt zich op 150 km afstand waardoor significante effecten zijn uitgesloten. Zandwinning leidt tot verstoring van de bodem, terwijl dit bij seismisch onderzoek niet plaatsvindt, cumulatie is uitgesloten.

Er is sprake van mogelijke tijdsoverlap tussen de bouw van Windpark Noord-Holland Noord en het seismisch onderzoek. In totaal wordt het maximaal verstoord oppervlak door de aanleg van de windparken in een worst case scenario geschat op 2.753 km². Het maximaal verstoord oppervlak door het seismisch onderzoek is 1.560 km². Omdat dit een beperkte oppervlakte van het totale leefgebied is van zeezoogdieren en vissen, de activiteiten niet allemaal gelijktijdig optreden, en de verstoring beperkt tijdelijk is, hebben zeezoogdieren en vissen voldoende ruimte om uit te wijken naar gebieden die ongestoord zijn. De cumulerende activiteiten liggen niet bij elkaar in de buurt (>100 km), zodat de verstoorde dieren in de directe omgeving kunnen uitwijken en niet extreem ver hoeven zwemmen. Naar verwachting hebben de activiteiten tezamen (aanleg windparken en seismisch onderzoek) geen cumulatief significant effect op zeezoogdieren en vissen.

Betreffende de Duitse windparken staat in de passende beoordeling dat de aanleg niet gelijktijdig plaatsvindt. Aanvrager heeft desgevraagd aanvullend laten weten dat het inmiddels zo is dat de fundaties van de windmolens in Borkum 3 reeds zijn geïnstalleerd en dat het heiwerk daarmee is afgerond. De installaties van de molens wordt voorjaar 2024 uitgevoerd. Er vindt daarom geen overlap in tijd plaats. Het Borkum Rifgrund 3 project is circa 16 km van de noordgrens van het 3D seismisch onderzoek verwijderd. Omdat er geen overlap is in tijd en ruimte is er geen sprake van cumulatie van effecten.

2.5 Monitoring

Tijdens het seismisch onderzoek wordt het geluid gemonitord middels een meetstation, op een locatie binnen de verkeersscheidingszone van de scheepvaartroute Terschelling - Duitse Bocht, direct grenzend aan de mediaan tussen Nederland en Duitsland, aan Nederlandse zijde. Monitoring dient plaats te vinden op de wijze zoals beschreven in het voorstel monitoring van 13 maart 2024. Dat houdt onder meer in dat 3 maanden na de laatste opnamen de resultaten beschikbaar zullen worden gesteld aan het bevoegd gezag.

2.6 Conclusie

Met de door u uitgevoerde PB en AERIUS-berekening en de hieronder aan de vergunning verbonden voorschriften is de zekerheid verkregen dat de activiteit waarvoor de vergunning is aangevraagd, niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden.

Op grond van het bovenstaande ben ik van oordeel dat de gevraagde vergunning, onder de hieronder opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.

DGNV-NV / 59159535

3. VOORSCHRIFTEN

Ter bescherming van de in de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Waddenzee, Duinen Schiermonnikoog, Duinen Ameland, Borkum-Riffgrund (D) en Niedersächsisches Wattenmeer (D) aanwezige beschermde natuurwaarden, verbind ik aan deze vergunning de volgende voorschriften en beperkingen.

Algemeen

1. Deze vergunning staat op naam van ONE-Dyas B.V. (hierna: vergunninghouder) en mag uitsluitend benut worden met inzet van de 3D seismisch onderzoek N4-M6.
2. Deze vergunning wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de vergunninghouder of door (rechts)personen die aantoonbaar in opdracht van de vergunninghouder handelen. De vergunninghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
3. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een (digitaal) exemplaar van deze beschikking, inclusief alle daarbij behorende bijlagen.
4. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen zijn aantoonbaar op de hoogte van de inhoud en het doel van deze voorschriften en beperkingen.
5. Het tijdstip waarop de vergunde activiteit daadwerkelijk wordt gestart, wordt minimaal een week voor de aanvang ervan gemeld aan de Minister voor Natuur en Stikstof ter attentie van het Team Natuurvergunningen (hierna: het bevoegd gezag).
6. De vergunde activiteit wordt uitgevoerd zoals aangegeven in de aanvraag en bijbehorende passende beoordeling en volgens de voorschriften en beperkingen die aan deze vergunning zijn verbonden. Bij eventuele strijdigheid van de aanvraag en de voorschriften en beperkingen van deze vergunning hebben de laatste voorrang.
7. Het voornemen tot het uitvoeren van een activiteit in afwijking van de aanvraag wordt schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag. Uitvoering ervan kan uitsluitend plaatsvinden na verkregen schriftelijke instemming van of namens het bevoegd gezag.
8. Wanneer zich een incident voordoet, meldt de vergunninghouder dit met alle relevante gegevens onmiddellijk aan het bevoegd gezag. Een incident is in dit geval een onvoorziene gebeurtenis waardoor schade aan de natuurlijke kenmerken in het betrokken beschermde gebied is of kan worden toegebracht, bijvoorbeeld wanneer onbedoeld vrijgekomen schadelijke stoffen een habitatype of habitat- of vogelrichtlijnsoort bedreigen.
9. Wanneer zich een incident voordoet, is de vergunninghouder verplicht eventuele verontreinigingen zo mogelijk direct te verwijderen en de eventueel opgetreden schade voor zover mogelijk te herstellen, zulks ter beoordeling van het bevoegd gezag.

10. De vergunninghouder volgt de aanwijzingen op die het bevoegd gezag geeft.
11. Alle correspondentie met betrekking tot deze vergunning kan per reguliere post of per e-mail (natuurvergunningen@minlnv.nl) worden gedaan.

Nadere inhoudelijke voorschriften

12. Het seismisch onderzoek wordt uitgevoerd met eSource airguns type C als geluidsbron.
13. In zones dichtbij Natura 2000-gebieden Borkum Riffgrund en Noordzeekustzone wordt een kleiner volume airgun toegepast, op de wijze zoals blijkt uit de kaart van het onderzoeksgebied in de PB (figuur 2-3).
14. Voor dit onderzoek wordt als er van west naar oost wordt gevaren gebruik gemaakt van een soft start. De vaarrichting van oost naar west begint met de kleinste airgun (125 Cu in), wat vergelijkbaar is met een soft start.
15. Tijdens de uitvoering van de activiteiten dienen er voldoende Marine Mammal Observers (MMO'S) aanwezig te zijn om de aanwezige zeezoogdieren te monitoren.
16. Zij maken voorts gebruik van een akoestische monitoring met behulp van het Passive Acoustic Monitoring (PAM).
17. Voor er een airgun wordt opgestart monitort een MMO/PAM-team minimaal 30 minuten lang op de aanwezigheid van zeezoogdieren binnen de 500 meter zone van het schip. Wanneer er een zeezoogdier zich binnen de 500 meter zone bevindt, dient er gewacht te worden met het opstarten van de airguns tot het dier buiten deze zone van 500 meter is.
18. Betreffende stikstofemissie dient vast te staan dat de saldogevende activiteit is geëindigd voor aanvang van de werkzaamheden, danwel, in het geval van lease, de activiteit is opgeschort. Dit dient publiekrechtelijk te zijn geborgd. Aanvrager dient daar bewijs van beschikbaar te hebben.

Monitoring en rapportage

19. De vergunninghouder meldt uiterlijk een week voor de geplande werkzaamheden de start voor het project bij het bevoegd gezag. Voorts wordt maximaal twee weken na afloop van de werkzaamheden het einde daarvan gemeld.
20. Tijdens het seismisch onderzoek wordt het geluid gemonitord middels een meetstation, op een locatie binnen de verkeersscheidingszone van de scheepvaartroute Terschelling - Duitse Bocht, direct grenzend aan de mediaan tussen Nederland en Duitsland, aan Nederlandse zijde. Monitoring dient plaats te vinden op de wijze zoals beschreven in het voorstel monitoring van 13 maart 2024.
21. Binnen drie maanden na afloop van de werkzaamheden wordt bij het bevoegd gezag een monitoringsrapport ingediend, waarbij de data die zijn verzameld worden gevoegd.

Looptijd en geldigheid

DGNV-NV / 59159535

22. Het onderzoek zal gedurende maximaal 27 dagen plaatsvinden in 2024 of 2025, maar niet in de periode tussen 1 mei en 1 september.

TER INFORMATIE

Op grond van afdeling 4.1.1. van de Awb kan een verzoek tot wijziging van de vergunning worden ingediend.

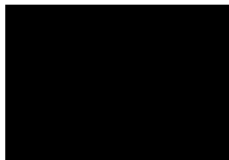
Op grond van artikel 5.4, lid 1 en lid 2, van de Wnb kan de verleende vergunning worden ingetrokken of gewijzigd.

Als de vergunninghouder handelt in strijd met de vergunning, kan op grond van artikel 7.2, lid 2, van de Wnb een last onder bestuursdwang worden opgelegd.

Conform artikel 5:32, lid 1, Awb kan een bestuursorgaan dat bevoegd is bestuursdwang toe te passen, in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.

Hoogachtend,

De Minister voor Natuur en Stikstof
namens deze:

MT-lid Natuurvergunningen
Directoraat-Generaal Natuur en Visserij

BIJLAGEN:

1. Passende Beoordeling (nadere effectanalyse seismisch onderzoek);
2. Modelling the propagation of underwater sound from different seismic airgun configurations for the N4 area in the Dutch North Sea;
3. Propagation of underwater sound from eSource seismic airgun configurations;
4. Beantwoording vragen BG 3D-seismiek
5. Aanvulling passende beoordeling 3D stikstofeffecten
6. Memo Additionaliteit;
7. Voorstel monitoring;
8. Notitie saldogevende partijen stikstof 3D seismiek, inclusief bijlagen 1 t/m 18

BEROEP

Bent u het niet eens met het definitieve besluit? Als belanghebbende kunt u hiertegen in beroep gaan. Bent u geen belanghebbende? Dan kunt u in beroep gaan als u op tijd een zienswijze heeft doorgegeven. Verschilt het definitieve besluit inhoudelijk van het ontwerpbesluit? Dan kunt ook in beroep gaan als u geen belanghebbende bent en geen zienswijze heeft doorgegeven.

U kunt uw beroepschrift digitaal of via een brief indienen.

Digitaal dient u in via het beroepschriftformulier:

<https://formulier.rechtspraak.nl/burger/bestuur/beroepschrift/rechtbank>

U heeft hier een DigiD voor nodig. Let op: het digitale beroepschriftformulier is niet bruikbaar voor rechtspersonen of voor gemachtigden van rechtspersonen. Bedrijven als een besloten vennootschap (bv) of naamloze vennootschap (nv) en organisatie als een stichting of vereniging dienen hun stukken op papier in. Een eenmanszaak, vennootschap onder firma (vof) of commanditaire vennootschap (cv) kan de formulieren wel gebruiken. Zij kunnen inloggen met hun DigiD.

Via een brief. Vermeld in uw beroepschrift:

- uw naam en adres
- het besluit waartegen u in beroep gaat
- waarom u het niet eens bent met de beslissing van het bestuursorgaan
- wat de beslissing volgens u moet zijn

Dateer en onderteken het beroepschrift. Uw woonplaats is bepalend bij de vraag bij welke rechtbank u uw beroepschrift moet indienen. Heeft u geen woonplaats in Nederland dan is de zetel van het bestuursorgaan bepalend.

Via <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Contact#contactgegevens> kunt u nagaan bij welke rechtbank u uw beroepschrift moet indienen.

Stuur de stukken die belangrijk zijn voor de rechter mee met het beroepschrift. In elk geval:

- het besluit waartegen u beroep instelt.
- eventuele documenten en foto's waarmee u uw standpunt onderbouwt.

PUBLICATIE BESLUIT

De Minister voor Natuur en Stikstof maakt dit besluit openbaar op grond van artikel 3 van de Wet open overheid. Het zal onder anonimisering van de persoonsgegevens geplaatst worden op:

<https://puc.overheid.nl/natuurvergunningen>